

پنجشنبه 1 اسفند 1398-25 جمادی الثاني 1441-20 فوریه 2020

امضای عهدنامه ترکمنچای بین "فتحعلی شاه قاجار" و "پاسکویچ" روسی (1206ش)

امضای عهدنامه ترکمنچای بدو، "فتحعلی شاه قاجار" و "پاسکویچ" روسی (1206ش)، پس از دو دهه جنگ بین ایران و روسیه درگرفت که هر دو جنگ باشکست ایران به پایان رسید. پس از شکست دوم، اول اسفند 1206 ش (5 شعبان 1243 ق، 21 فوریه 1828 م) عهدنامه ایران و روس در قریه ترکمنچای به امضا رسید که به مراتب از قرارداد گلستان شومر و تر بود. به موجب این معاهده، ولایات ایروان و نخجوان به روسیه واگذار شد و مرزها معین گردید. علاوه بر غرامتی که ایران پرداخت کرد، حق کشتیرانی در دریای خزر مجدداً برای روسها تأیید شد. به علاوه، اتباع روسیه در ایران از حقوق کاپیتولاسیون و مصونیت قضایی برخوردار شدند. این امر، حق اجرای مجازات نسبت به اتباع روس را هم که در ایران مرتکب جرم می شدند از دولت ایران گرفت و بعدها کم کم به جایی رسید که تقریباً اختیار محاکمه از دست دولت ایران سلب شد و استقلال قضایی کشور محدود گردید. دولت روسیه در برابر آن همه منافع، تنها ولیعهدی عباس میرزا و رساندن او را به تخت سلطنت تأیید کرد. انتخاب اول، گوه از فقهای شاه ای نگهبان توسط حضرت امام خمینی (ره) (1358ش)، وظیفه اصلی شورای نگهبان، بررسی عدم مغایرت مصوبات مجلس با احکام اسلام و قانون اساسی است. اعضای این شورا مرکب از دو گروه شش نفری از فقها و حقوقدانان می باشد. فقها را رهبر انقلاب تعیین می کند و حقوقدانان می باشد. رهبر قوه قضاییه به مجلس معرفی و سپس با آرای نمایندگان، انتخاب می شوند. همچنین بر اساس قانون اساسی، نظارت بر انتخابات مختلف همچون انتخابات خبرگان رهبری، ریاست جمهوری، مجلس شورای اسلامی و هرگونه همه پرسی بر عهده شورای نگهبان است.

در اول اسفند 1364، حجت الاسلام محلاتی نماینده امام در سپاه، به همراه 8 تن از نمایندگان مجلس و مسئولین دیگر عازم جبهه های جنگ بودند که هواپیمای حامل آنها مورد حمله دو فروند جنگنده عراقی قرار گرفت و در نزدیکی اهواز سقوط کرد و کلیه سرنشینان آن که نزدیک به 50 نفر بودند به شهادت رسیدند. از آنجا که این گروه عازم جبهه های نبرد حق علیه باطل بودند و در جمع آنان، تعداد زیادی از علما و روحانیان مبارز به درجه رفیع شهادت نائل آمدند، این روز به روز روحانیت و دفاع مقدس نامگذاری گردید تا همه ساله از مجاهدت این پاسداران اسلام و انقلاب، قدردانی شود.

اعلام لغو حکم تحریم تنباکو از جانب "مذای بزرگ شریعت" (1309 ق)، پس از درگذشت شیخ مرتضی انصاری، شاگردان و بزرگان روحانیت شیعه، میرزای شیرازی را به عنوان مرجع تقلید شیعیان معرفی نمودند. یکی از بزرگترین قسمت های زندگانی وی، مبارزه با استعمار انگلیس و واگذاری تنباکو است. میرزای شیرازی با ارسال پیام برای ناصرالدین شاه قاجار، وی را از مفساد امتیاز انحصار تنباکو، برحذر نمود. ولی تذکرات ناصحانه وی تأثیری در شاه نداشت. سرانجام میرزای بزرگ برای نجات اسلام و مسلمانان و حفظ مملکت ایران از شر دشمنان، فتوای تاریخی خود را در تحریم تنباکو به شرح ذیل صادر نمود: "البوم، استعمال تنباکو و توتون بای نحو کان در حکم محاربه با امام زمان (عج) است." مردم مسلمان پس از اطلاع از این فتوا، مغازه های توتون فروشی را بستند و تمام قلیان ها را جمع کردند. حکومت وقت با این حکم شرعی به مبارزه برخاست و سرانجام، همگام با نهضت عمومی مردم، ناصرالدین شاه به ناچار تسلیم شد و قرارداد امتیاز تنباکو را لغو کرد.

رحلت شیخ الفقهاء و المحققین، آیت الله العظمی محمدعلی اراکی (ره) (1415 ق)، و اوتاد عصر خویش و آیت الله محمد علی اراکی در سال 1312 قمری در "اراک" دیده به جهان گشود. پدرش از علما و اوتاد عصر خویش و مادرش از سلاله ای پاک رسول خدا (ص) بود. وی از سن 20 سالگی و همزمان با تأسیس حوزه های علمیه ای اراک به مدت 8 سال از محضر آیت الله العظمی حائری کسب فیض نمود و سپس با تأسیس حوزه های علمیه ای قم از سوی آیت الله العظمی حائری، به قم هجرت کرده و از اصحاب خاص او به شمار آمد. آیت الله اراکی به مدت 35 سال در حوزه های علمیه ای قم به امر تدریس اشتغال داشت و بسیاری از بزرگان حوزه، از محضر درس ایشان مستفیض شدند. وی پس از وفات آیت الله خوانساری در حدود 30 سال، نماز جماعت را در مدرسه ای فیضیه اقامه نمود و پس از رحلت آیت الله گلپایگانی (ره) به مرجعیت عالییه ای شیعیان نائل آمد. سرانجام این عالم سترگ و فقیه فرزانه پس از عمری پر بار و پربرت در سن 103 سالگی در تاریخ 8 آذر 1373 ش بدرود حیات گفت و پس از تشییع با شکوه، در مسجد بالاسر حرم حضرت معصومه (س)، دفن شد.

مدگ "ابرت پیری" در بانه، آمریکا، کاشف قطب شمال (1920 م) وی پس از پایان تحصیلات خود، با عنوان مهندسی، در نیروی دریایی آمریکا اشتغال ورزید. پیری چندی بعد شیفته کشف مناطق جغرافیایی شد. او در سال 1886 م نخستین سفر خود را به جزیره گرینلند در نزدیکی قطب شمال آغاز کرد و به جاهایی رفت که تا پیش از آن کسی بدانجا گام نهاده بود. رابرت پیری همچنین در سال 1891 م به سوی مناطق قطب شمال رفت ولی موفق به ورود به قطب نشد. او تحقیقات فراوانی درباره گرینلند انجام داد و طی 12 سال سفر، راه و رسم زندگی اسکیموها را فراگرفت. پیری از سالها قبل درصدد بود تا بتواند قطب شمال را فتح کند و گامی

برای شناخت این سرزمین بردارد. پس از چند تلاش ناموفق ، سرانجام در تاریخ ششم آوریل 1909 م یکی از آمال دیرینه بشر که رسیدن به قطب شمال بود جامعه عمل پوشید و رابرت پیری به اتفاق 5 نفر از همراهان خود پس از تحمل رنج و مشقت زیاد به آن منطقه رسیدند. پیری در یکی از سفرها، همسر خود را همراه برد و او توانست ماجرای این سفر را به نام گزارش قطب در کتابی منتشر کند. پیری در جریان سفر به قطب دچار سرمازدگی شد و پس از مداوای فوری ، ده انگشت پاهایش را از دست داد زیرا سرما آنها را از بین برده بود. رابرت پیری همچنین در سال 1911 م در مسابقه به سوی قطب جنوب ، حریف خود ، رابرت اسکات را شکست داد و زودتر از وی به قطب جنوب دست یافت . وی در همان سال به واسطه تلاش هایش به درجه دریاداری نیروی دریایی امریکا ارتقا یافت . رابرت پیری سرانجام در بیستم فوریه 1920 م پیش از آن که نقشه دیگر خود را برای مسافرت مجدد به قطب شمال عملی کند در 64 سالگی جان سپرد.